Lieta Nr.1A73026820
ECLI:LV:ZRT:2020:1008.1A73026820.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2020.gada 8.oktobrī

Zemgales rajona tiesas tiesnese L.Gulbe
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pamatojoties uz **/pers. A/** sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores I.Jaunzemes 2020.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.31.7.-22.11/1473,

k o n s t a t ē j a:

[1.] 2020.gada 30.janvārī Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa (turpmāk – VID) amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC352642 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2019.gada 30.decembrī plkst.10:24 /adrese A/, /pers. A/, personas kods /personas kods/ (turpmāk – Sūdzības iesniedzējs) savā dzīvesvietā iegādājās metāla izstrādājumus no /pers. B/ un citām personām, līdz ar ko secināms, ka /pers. A/ nodarbojas ar komercdarbību bez reģistrēšanas un speciālās atļaujas (licences) ar ko ir pārkāpis 2011.gada 13.decembra MK noteikumus Nr.960 *,,Noteikumi par kārtību, kādā iepērk un realizē melno un krāsaino metālu atgriezumus un lūžņus un izsniedz licences metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai Latvijā, kā arī par valsts nodevas likmi par licenci metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai un valsts nodevas maksāšanas kārtību"* (turpmāk – Noteikumi Nr.960) par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 166.^{2} pantā *(lietas lapa 39).*

[2.] 2020.gada 27.februārī Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID vai Iestāde) amatpersona pieņēma lēmumu Nr.PC352642 (turpmāk – Lēmums Nr.PC352642), ar ko Sūdzības iesniedzējs atzīts par vainīgu Latvijas APK 166^2.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un viņam piemērots naudas sods 280 *euro* apmērā, konfiscēti saskaņā ar 2019.gada 30.decembra administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokolu izņemtie un atbildīgā glabāšanā /pers. A/ atstātie dažāda veida metāllūžņi, svari, pierakstu klade *(lietas lapas 33-36).*

[3.] Par Lēmumu Nr.PC352642 Sūdzības iesniedzējs iesniedza Sākotnējo sūdzību, kurā lūgts atcelt Lēmumu Nr.PC352642 un izbeigt lietu *(lietas lapas 18-29).*

[4.] Ar Iestādes 2020.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.31.7-22.11/1473 (turpmāk – Lēmums) sūdzība noraidīta un Lēmums Nr.PC352642 atstāts spēkā *(lietas lapas 13-17).*

Lēmumā norādīts tālāk minētais:

[4.1.] Sūdzības iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas APK 166.^{2}panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu (par komercdarbības uzsākšanu (veikšanu) bez speciālās atļaujas (licences)) un viņam uzlikts naudas sods 280,00 *euro* apmērā, konfiscējot saskaņā ar 2019.gada 30.decembra administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokolu izņemtos un atbildīgā glabāšanā iesniedzējam atstātos dažāda veida metāllūžņus, svarus un pierakstu kladi.

[4.2.] Sākotnējā sūdzībā norādīts, ka *"Sūdzības iesniedzēja darbībās nav saskatāms Latvijas APK 166.^{2}panta pirmās daļas sastāvs, tāpēc administratīvā lietvedība ir izbeidzama.*

Saskaņā ar Latvijas APK 7.pantu nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā. Lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Atsaucoties uz judikatūrā norādīto, Sūdzības iesniedzējs norāda, ka administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, lai personu sauktu pie atbildības, jākonstatē Latvijas APK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums - administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse.

Lai personu sauktu pie atbildības ir jābūt neapstrīdamiem pierādījumiem par personas prettiesisku darbību, vainu. Iesniedzējs citē Latvijas APK 243.panta pirmo daļu, kas noteic, kas ir pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā, un astoto daļu, kas attiecas uz pierādījumu ticamību, nosakot to, ka nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

Apkopojot iepriekš minēto, Sūdzības iesniedzējs norāda, lai viņu sauktu pie atbildības, jākonstatē un jābūt pierādījumiem, ka viņš veic vai ir uzsācis komercdarbību bez licences.

Kārtību, kādā iepērkami un realizējami melno un krāsaino metālu atgriezumi un lūžņi, regulē Noteikumi Nr.960.

Metāllūžņu definīcija nav atrodama normatīvajos aktos. Attiecīgi ir vērtējams, vai tas, kas vienai personai ir lūznis, citai personai nav lūznis un ir derīga, izmantojama lieta konkrētam mērķim.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka, pirmkārt, bija nepieciešams konstatēt, ka lietas jeb metālizstrādājumi, ko viņš ir nopircis no kādām personām, ir metāllūžņi, otrkārt, bija jākonstatē, ka viņš, nopērkot konkrētos metālus, ir uzsācis komercdarbību vai saimniecisko darbību. Papildus iesniedzējs citē Komerclikuma 1.panta otro daļu, kas noteic, kas ir komercdarbība, un trešo daļu, kas noteic, kas ir saimnieciskā darbība.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka nekad nav pircis metālizstrādājumus nolūkā gūt no tiem peļņu, vienmēr tos ir pircis tikai savām vajadzībām (izmantošanai dzīvesvietā vai valdījumā esošajā īpašumā), piemēram, metāla caurules izmantotas īpašuma nožogošanai, kas iznāk lētāk nekā pērkot gatavu žoga materiālu veikalā. Ir iepirkti diezgan daudz čuguna radiatori, kas ir nepieciešami esošo radiatoru nomaiņai, ja tie saplīst. Atrastie ūdens sildītāji, veļas mašīnas, ledusskapis, kā arī televizors (kas nekādi nav no metāla), vannas, metāla izlietne ar spoguli ir Sūdzības iesniedzēja un viņam tuvu ģimenes locekļu sadzīves lietas, kas atrodas pie viņa, vai kuras viņš ir nopircis kā lietotas nolūkā izmantot kādu konkrētu ierīces detaļu. Fiksētie velosipēdi, mopēdi un citi metālizstrādājumi ir Sūdzības iesniedzējam personīgi nepieciešamas lietas, kuras tiek izmantotas restaurācijā, jo iesniedzēja hobijs ir aizraušanās ar antīkiem auto un moto. Sūdzības Iesniedzējs norāda, ka regulāri piedalās šādu antīku auto un moto izbraucienos (par to var tikt iesniegti pierādījumi). Sūdzības Iesniedzējs norāda, ka par minēto lietu pirkšanu pat bija ievietojis sludinājumu sociālā tīklā Facebook, vietējā laikrakstā, cilvēki to bija ievērojuši.

Metāllūžņos pēc tam tiek pārdots tikai tas, kas paliek pāri no tā, kad šīs lietas ir izmantotas un apstrādātas, kad pārpalikums tiešām kļūst par metāllūžņiem, vai arī kad tās vēlāk izrādījušās nederīgas. Šo lūžņu realizācija ir uzticēta Sūdzības iesniedzēja dzīvesbiedrei /pers. C/, ieguvums ir kā neliela dāvana tērēšanai savām vajadzībām, jo kopīgi tiek audzināti trīs mazgadīgi bērni.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka kladē piefiksē cilvēkus, no kuriem kaut ko nopērk, tikai paša drošībai, gadījumā, ja izrādītos, ka kāda no nopirktajām lietām ir iegūta nelikumīgi. Vienlaikus norāda, ka fiksētais, ka manta tiek pirka uz svara, nemaina patieso darījuma būtību, jo vēlme ir nopirkt lietu pēc iespējas lētāk. Ja pārdevējs piekrīt saņemt naudu par svaru, tas

pilnībā atbilst vienošanās nosacījumiem un arī tam, ka nopirktās lietas Sūdzības iesniedzējs parasti izjauc un izmanto savām vajadzībām pēc cita, nevis sākotnējā lietošanas mērķa un funkcijas, bet netiek veikta pārkausēšana. To, ka ar katru pārdevēju Sūdzības iesniedzējam ir cita vienošanās (atsevišķs darījums), apliecina arī lietā pievienotais /pers. B/ un /pers. D/ paskaidrojums, ka no viena metālizstrādājumi ir pirkti par 0,09 euro kilogramā, bet no otra - par 1,00 euro kilogramā, jo vērtība ir atkarīga no izmantošanas mērķa.

Sūdzības iesniedzējs citē Latvijas APK 272.pantu, kas noteic apstākļus, kas jānoskaidro, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, papildus norādot, ka VID amatpersona patvaļīgi ir grozījusi administratīvā pārkāpuma protokola saturu, kas nav pieļaujams (iesniedzējs atsaucas uz Latvijas Republikas Augstākas tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKA-57/2007).

Sūdzības iesniedzējs citē Latvijas APK 244.pantu, kas noteic pierādījumu novērtēšanu, kā arī, atsaucoties uz judikatūru, norāda, ka nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumi par pretējo.

Ievērojot šos apstākļus, Sūdzības iesniedzēja ieskatā, jākonstatē, ka administratīvā pārkāpuma lietā nav viņa sodīšanai nepieciešamo pierādījumu, iestāde pieņēmusi nepamatotu nolēmumu un tas ir atceļams.

Sūdzības pielikumā pievienotas fotogrāfijas ar aprakstu uz deviņām lapām.

[4.3.] No administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem zināms, ka:

2019.gada 25.jūnijā pret Sūdzības iesniedzēju uzsākta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar Latvijas APK 166.^{2} pantu.

2019.gada 31.jūlijā /pers. D/ policijas amatpersonai paskaidroja, ka viņa paziņas ar ratiem ved dažādas metāla caurules uz Pumpura ielu 2, Tukumā, kur tās par samaksu pieņem Sūdzības iesniedzējs, kurš par melno metālu maksā 1,00 euro kilogramā.

Policijas amatpersonas 2019.gada 2.augustā ziņojumā norādīts, ka, apsekojot nekustamo īpašumu /adrese A/, redzams, ka pagalmā atrodas dažādi metāllūžņi, kuru apjoms mainās.

2019.gada 2.augustā /pers. C/ policijas amatpersonai paskaidroja, ka 2019.gada 2.augustā nodeva Sūdzības iesniedzējam piederošus metāllūžņus, jo dzīvo vienā mājā un ir kopēja mājsaimniecība. Sūdzības iesniedzējs palūdza nodot metāllūžņus, kurus uz uzpirkšanas punktu nogādāja ar Sūdzības iesniedzējam piederošu kravas automašīnu Volkswagen. Daļu naudas par metāllūžņiem tika atdota Sūdzības iesniedzējam. /pers. C/ arī norādīja, ka pēc 2019.gada 2.augusta metāllūžņus vairs nav nodevusi.

Policijas amatpersonas 2019.gada 14.augustā ziņojumā norādīts, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/ dzīvo Sūdzības iesniedzējs ar bērnu māti /pers. C/ un viņu abiem kopīgajiem bērniem.

Vienlaikus SIA "/Nosaukums A/" (reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/) informēja policiju, ka par metāllūžņiem /pers. C/ 2019.gada 9.decembrī (no fiziskajām personām iepirkti sadzīvē radušos lūžņu izcelsmes apliecinājuma akts Nr.19/1234) izmaksāja 283,00 *euro*, bet 2019.gada 2.augustā (no fiziskajām personām iepirkti sadzīvē radušos lūžņu izcelsmes apliecinājuma akts Nr.19/861) - 485,10 *euro*.

2019.gada 19.decembrī /pers. B/ policijas amatpersonai paskaidroja, ka 2019.gada 19.decembrī devies pie Sūdzības iesniedzēja, lai nodotu metālus, ka Sūdzības iesniedzējs metālus iepērk jau sen, metālu iepērk par 0,09 euro kilogramā. Kopā par nodoto metālu /pers. B/ saņēma 1,12 euro.

Policijas amatpersonas 2019.gada 30.decembrī veica pārbaudi, kurā tika konstatēts, ka Sūdzības iesniedzējs savā dzīvesvietā (/adrese A/) nodarbojas ar komercdarbību bez reģistrēšanas un speciālās atļaujas (licences) - iepērk metāllūžņus.

2019.gada 30.decembrī sastādīts administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokols, ar kuru izņemta klade (atrodas Iestādē) un dažādi metāllūžņi, ts.k, svari, kuri nodoti atbildīgā glabāšanai Sūdzības iesniedzējam. Kā norādīts administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokolā, apskates laikā ir izmantots fotoaparāts kā tehniskais līdzeklis.

Veiktās apskates rezultātā policijas amatpersona ir sagatavojusi 2019.gada 30.decembra fototabulu par administratīvā pārkāpuma vietas (/adrese A/) apskati, starp fototabulā ietvertajiem fotoattēliem atrodas arī tādi, kur starp citiem metāllūžņiem ir redzami arī svari.

No 2019.gada 30.decembra administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokola izriet, ka /adrese A/ pagalmā starp *māju un garāžu atrodas* svari, blakus metāla konteiners, kurā atrodas dažādi metāla izstrādājumi, turpat vairāki maisiņi, kuros ir metāla izstrādājumi, uz zemes dažādi metāla gabali, divi ūdens sildītāji (boileri), veca gāzes plīts, vecas veļas mašīnas korpuss, vecs ledusskapis, veca veļas mašīna un televizors. Pie malkas šķūnīša atrodas vairāku automašīnu durvis, turpat divas automašīnu restes, veca veļas mašīna un metāla izlietne ar spoguli, divi metāla ratiņi, pie garāžas uz galda atrodas motora detaļas, zem galda dažādi metāla izstrādājumi. Garāžas otrā pusē atrodas zilas krāsas velosipēds bez riepas un ķēdes, trīs baloni ar gumijas caurulēm un spidometru, kas ievietoti statīvā. Garāžas galā zem nojumes vairākas metāla vannas un metāla spaiņi. Pie nojumes atrodas plastmasas konteiners, uz kura ir uzliktas dažādas metāla caurules, pie konteinera uz zemes atrodas gāzes balons un divas riepas. Nojumes galā pie sienas atrodas stiprinājums, uz kura novietotas metāla caurules. Pie žoga teritorijā atrodas vairāki izjaukti velosipēdi, dažādi metāla stieņi un metāla plāksnes. Garāžā atrodas dažādas sadzīves mantas, velosipēdi, ratiņi, pieci mopēdi. Garāžā uz galda atrodas rūtiņu klade ar pierakstiem par metāllūžņu uzpirkšanu, aiz garāžas atrodas palīgtelpa, kurā uz grīdas atrodas metāla caurules un dažādi metāla izstrādājumi.

2019.gada 30.decembrī Sūdzības iesniedzējs policijas amatpersonai paskaidroja, ka metāllūžņi un metālizstrādājumi, kas atrodas viņa īpašumā /adrese A/ ir iepirkti savām vajadzībām. Metāllūžņi nekur netiek nodoti, līdz ar to ienākumus nekādus negūst. Kladē fiksēta informācija par iegūtajiem metāllūžņiem un iegūta informācija, ka metāllūžņi nav zagti.

2019.gada 30.decembrī /pers. E/ policijas amatpersonai paskaidroja, ka /adrese A/ dzīvo jau trīs gadus, ikdienā palīdz mājas darbos Sūdzības iesniedzējam. Saistībā par metāllūžņu iepirkšanu norādīja, ka Sūdzības iesniedzējs iepērk metāllūžņus savām vajadzībām, ka viņš pats (/pers. E/) nav nodevis metāllūžņus uzpirkšanas punktos.

2020.gada 30.janvārī Sūdzības iesniedzējs policijas amatpersonai paskaidroja, ka metāllūžņus iepērk savām vajadzībām jau vismaz 20 gadus. Tāpat Sūdzības iesniedzējs norādīja, ka ir iegādājies no cilvēkiem metāla armatūru, metāla caurules ar diametru 50 līdz 80 milimetri aptuveni 2 tonnas, ūdens caurules aptuveni 80 līdz 100 kilogramus, ūdens boilerus, kas tika saremontēti un tika izmantoti savām vajadzībām, lietotus automašīnu akumulatorus, ko izmanto savam mikroautobusam, iegādājies mopēdus "Rīga 13", metāla žogus, ko izmanto savām vajadzībām.

[4.4.] Latvijas APK 166.^{2}panta pirmā daļa noteic, ka par komercdarbības uzsākšanu bez reģistrēšanas vai bez speciālās atļaujas (licences), izziņas vai atļaujas, ja tās nepieciešamību nosaka likums vai Ministru kabineta noteikumi, par komercdarbības veikšanu, pārkāpjot speciālajā atļaujā (licencē), izziņā vai atļaujā minētos nosacījumus, vai par komercdarbības turpināšanu pēc speciālās atļaujas (licences), izziņas vai atļaujas atņemšanas, anulēšanas vai tās termiņa izbeigšanās vai komersanta izslēgšanas no Uzņēmumu reģistra, kā arī par komersanta darbības turpināšanu pēc rīkojuma par tā darbības apturēšanu — uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz tūkstoš piecsimt *euro*, konfiscējot administratīvā pārkāpuma priekšmetus un izdarīšanas rīkus vai bez konfiskācijas un atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Noteikumi Nr.960 nosaka kārtību, kādā izsniedz licenci melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā iepērk un realizē metāllūžņus, par licenci maksājamās valsts nodevas likmi *euro*, kārtību, kādā maksā valsts nodevu, un kārtību, kādā ievieš radiācijas drošības un kodoldrošības pamatprincipus aizsardzībai pret jonizējošo starojumu, iepērkot lūžņus. Noteikumi ir izstrādāti, lai īstenotu Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktos uzdevumus, kā arī, lai nodrošinātu likumā "Par radiācijas drošību un kodoldrošību" noteiktās prasības lūžņu iepirkšanas laikā.

Noteikumu Nr.960 2.punktā ir skaidrots, uz ko attiecas konkrētie noteikumi (tas ir, kādi priekšmeti ir atzīstami par metāllūžņiem), bet 3.punkts noteic, ka komersantam, kurš saņēmis licenci, ir atļauts iepirkt noteikumu 2.punktā minētos lūžņus.

Noteikumu Nr.960 2.punkts noteic, ka konkrētie noteikumi attiecas uz: melno un krāsaino metālu izstrādājumiem un to daļām, kas lūzumu, griezumu, nodiluma vai citu iemeslu dēļ nav izmantojami paredzētajam mērķim un kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus, nav klasificēti kā bīstamie atkritumi; lūžņiem, kas radušies, veicot saimniecisko darbību rūpniecībā, būvniecībā, lauksaimniecībā vai citās tautsaimniecības nozarēs, kā arī sadzīvē; atkārtoti neizmantojamām ēku, inženierbūvju vai citu infrastruktūras objektu vai to daļu metāla konstrukcijām, kas klasificētas kā būvniecības vai būvju nojaukšanas atkritumi un kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus, nav klasificētas kā bīstamie atkritumi.

Vienlaikus Noteikumu Nr.960 21.punkts noteic, ka Latvijas Republikā **iepirkt** melno un krāsaino metālu atgriezumus un lūžņus **atļauts tikai tiem** komersantiem, **kuri ir saņēmuši licenci** melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai.

Savukārt, Komerclikuma 1.pants noteic, ka komersants ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība).

Tādējādi no Noteikumiem Nr.960 redzams, ka melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu (metāllūžņu) iepirkšana pilnībā noteikta kā licencējama darbība, savukārt tas nozīmē, ka personām, kuras nav saņēmušas nepieciešamo licenci, iepirkt metāllūžņus nav atļauts. Piemēram, metāllūžņus nevar iegādāties fiziska persona, ja tā nav komersants, kas ir saņēmis konkrēto licenci.

Turklāt nav izšķirošas nozīmes tam, kādā nolūkā ir veikta konkrēto priekšmetu iegāde, proti, vai fiziska persona, kura nav komersants, metāllūžņu iegādi ir veikusi ar nodomu gūt peļņu vai izmantot šos metāllūžņus personiskajām vajadzībām.

Ievērojot minēto, lai atzītu, ka Sūdzības iesniedzējs pamatoti ir saukts pie administratīvās atbildības un sodīts saskaņā ar Latvijas APK 166.^{2}panta pirmo daļu, lietā nepieciešams konstatēt, ka Sūdzības iesniedzējs Latvijas Republikā iepircis melno un krāsaino metālu atgriezumus un lūžņus (metāllūžņus), nesaņemot licenci melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā.

Sūdzības iesniedzējam nav licences melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai, Sūdzības iesniedzējam nav atļauts iepirkt melno un krāsaino metālu atgriezumus un lūžņus, tomēr no lietā esošajiem pierādījumiem (detalizēti uzskaitīti pārsūdzētā lēmuma ceturtajā un piektajā lappusē) secināms, ka Sūdzības iesniedzējs ir iegādājies metāllūžņus.

Izvērtējot VID rīcībā esošos pierādījumus, kā arī to, ka dažādi metāllūžņi pārdoti uzņēmumiem, kuru deklarētais darbības veids ir saistīts ar metāllūžņiem, nerodas šaubas, ka iesniedzēja iepirktā prece atbilst Noteikumu Nr.960 3.punktā ietvertajā melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu definīcijai.

Papildus saistībā ar sūdzībā norādīto, ka Sūdzības iesniedzējs ir iegādājies sev nepieciešamas lietas, kas nav metāllūžņi, Iestāde norāda, ka sākotnēji Sūdzības iesniedzējs pats ir norādījis, ka iepērk metāllūžņus. Savukārt, judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka lielāka ticamība piešķirama sākotnēji uzrādītajiem dokumentiem un paskaidrojumiem, kas sniegti uzreiz pēc

notikuma, jo vēlāk persona var mainīt savus paskaidrojumus ar mērķi izvairīties no atbildības. Jānorāda, ka iegādātos priekšmetus, nosaucot tos par tādiem, kas tieši konkrētai personai tās vajadzību dēļ nav uzskatāmi par metāllūžņiem, tiesību normu ierobežojumi (kas ir saistāmi ar licences nepieciešamību) nesasniegtu savu mērķi. Turklāt arī vairākas citas personas ir norādījušas, ka Sūdzības iesniedzējs iepērk metāllūžņus, par tiem maksājot naudu.

No administratīvā pārkāpuma definīcijas izriet, ka administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas darbībās.

Tādējādi darbība var tikt uzskatīta par administratīvo pārkāpumu, ja ir konstatēts konkrēts Latvijas APK paredzēts administratīvā pārkāpuma sastāvs: objekts - tas, pret ko ir vērsts administratīvais pārkāpums; objektīvā puse, kas raksturo to, kā izdarīts administratīvais pārkāpums; subjekts - persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu; subjektīvā puse - vainojama darbība.

Iesniedzēja (subjekta) izdarītā administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse izpaužas vainojamā darbībā, kas ir konstatējama atbilstoši Latvijas APK 10. un 11.pantam kā administratīvā pārkāpuma izdarīšana ar nodomu vai aiz neuzmanības. Kā administratīvā pārkāpuma objekts konkrētajā gadījumā ir komercdarbības joma, kuras veikšanai nepieciešama speciālā atļauja (licence). Administratīvā pārkāpuma objektīvo pusi raksturo darbība, kas izdarīta, apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību, kas izpaudās kā iesniedzēja darbības (metāllūžņu iepirkšana) veikšana bez speciālās atļaujas (licences).

Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, administratīvā pārkāpuma lietā, pretēji iesniedzēja paustajam viedoklim, ir objektīvi apstiprināts administratīvā pārkāpuma izdarīšanas fakts un tā izdarīšanas apstākļi, kā arī ir pilnībā pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Tādējādi pamatoti konstatēts, ka Sūdzības iesniedzējs, /adrese A/ iepērkot metāllūžņus bez speciālās atļaujas (licences), ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība ir paredzēta Latvijas APK 166.[2]panta pirmajā daļā.

[4.5.] Attiecībā uz sūdzībā norādīto, ka VID amatpersona ir patvaļīgi grozījusi Protokola saturu, kas nav pieļaujams, Iestāde norāda, ka no sūdzībā norādītā nav iespējams viennozīmīgi secināt, kādā veidā, Sūdzības iesniedzēja ieskatā, VID amatpersona ir patvaļīgi grozījusi administratīvā pārkāpuma protokola saturu.

Vienlaikus vērtējot iepriekš minēto Sūdzības iesniedzēja apsvērumu kopsakarā ar to, vai Protokolā nepilnīgi norādīta tiesību norma, kas paredz atbildību par pārkāpēja izdarīto administratīvo pārkāpumu, nenorādot tiesību normas panta daļu, precizēšana pārsūdzētajā lēmumā, var būt pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai, Iestāde norāda, ka protokolā par administratīvo pārkāpumu cita starpā norāda pārkāpuma būtību, normatīvo aktu un normu, kas paredz atbildību par šo pārkāpumu. Savukārt, lēmumā administratīvā pārkāpuma lietā norāda normatīvo aktu, kas paredz atbildību par attiecīgo administratīvo pārkāpumu (norādot arī normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu).

[4] Latvijas APK 166.[2]pantam ir divas daļas - panta pirmajā daļā ir paredzēta administratīvā atbildība par komercdarbības uzsākšanu bez reģistrēšanas vai bez speciālās atļaujas (licences), izziņas vai atļaujas, ja tās nepieciešamību nosaka likums vai Ministru kabineta noteikumi, par komercdarbības veikšanu, pārkāpjot speciālajā atļaujā (licencē), izziņā vai atļaujā minētos nosacījumus, savukārt panta otrajā daļā ir paredzēta administratīvā atbildība par kredītinformācijas biroja pakalpojumu sniegšanu bez licences vai par kredītinformācijas biroja darbības licences nosacījumu pārkāpšanu.

LAPK *22.p;*

[5] LAPK 32.p;

[6] LAPK 274.[1]

Protokolā Nr.PC352642 administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas APK 166.[2]panta, nenorādot panta daļu, saskaņā ar kuru Sūdzības iesniedzējs ir saucams pie administratīvās atbildības.

Izvērtējot Protokolu, konstatējams, ka tā sadaļā "Pārkāpuma būtība" ir skaidri un nepārprotami noradīta Sūdzības iesniedzēja izdarītā administratīvā pārkāpuma būtība - komercdarbības uzsākšanu (veikšanu) bez reģistrēšanas vai bez speciālās atļaujas (licences). Arī no izskatāmajā sūdzībā ietvertajiem apsvērumiem secināms, ka iesniedzējs ir skaidri apzinājies un izpratis, par kādu administratīvo pārkāpumu viņš tiek saukts pie administratīvās atbildības, administratīvā pārkāpuma protokola precizējums nav ietekmējis (ierobežojis) Sūdzības iesniedzēja tiesības sevi aizstāvēt. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka Protokolā nepilnīgi norādītā tiesību norma, kas ir precizēta ar pārsūdzēto lēmumu, nav atzīstama par tik būtisku procesuālu pārkāpumu, kas varētu būt par pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

Izvērtējot Sūdzības iesniedzējam piemēroto administratīvo naudas sodu 280,00 *euro* (Sūdzības iesniedzējam ir piemērots minimālais sods par konkrēto administratīvo pārkāpumu) un papildsodu (konfiskāciju), Iestāde norāda, ka Latvijas APK 22.pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cieņīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Soda mērķis ir ne tikai pārkāpēja sodīšana, bet vienlīdz arī preventīvas funkcijas izpilde, lai pārkāpējs turpmāk nepieļautu līdzīgus pārkāpumus.

Latvijas APK 32.pants noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem un, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi saskaņā ar Latvijas APK 33. un 34.pantā noteikto, netika konstatēti.

Latvijas APK 274.[1]panta pirmā daļa noteic, ka lēmumā par administratīvā soda uzlikšanu vai lietvedības izbeigšanu jānosaka, kas darāms ar pārkāpuma izdarīšanas rīkiem vai citiem izņemtajiem priekšmetiem un dokumentiem.

Ņemot vērā, ka metāllūžņu apriti valstī regulē speciālās tiesību normas, kas liecina, ka šo preču aprite ir ar normatīvajiem aktiem speciāli aizsargātas valsts intereses, kuras ir jārespektē ikvienam, un ņemot vērā pārkāpuma raksturu, metāllūžņu daudzumu, ko apliecina policijas amatpersonas veiktās foto fiksācijas, tāpat ņemot vērā, ka lietā nav konstatēti atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi, uzskatu, ka, piemērojot Sūdzības iesniedzējam saskaņā ar Latvijas APK 166.[2]panta pirmo daļu mazāko iespējamo naudas sodu 280,00 *euro* apmērā un papildsodu, konfiscējot ar 2019.gada 30.decembra administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokolu izņemtos un atbildīgā glabāšanā atstātos dažāda veida metāllūžņus, svarus un pierakstu kladi, sabiedrības ieguvums būs lielāks nekā iesniedzēja tiesību vai tiesisko interešu ierobežojums. Iestāde norāda, ka konfiskācija konkrētajā gadījumā ir nozīmīga, lai aizsargātu sabiedrības intereses, ņemot vērā konfiscējamo priekšmetu īpašo dabu.

Iestādes ieskatā minētā ierobežojuma (soda) nepiemērošana, var radīt personai nepamatotu paļāvību, ka ir iespējama prettiesiska rīcība, kuras rezultātā neiestājas sekas. Iestāde norāda uz Sūdzības iesniedzēju raksturojošu apstākli, proti, to, ka līdz lēmuma Nr.PC352642 pieņemšanai jau trīs reizes (pēdējo reizi - 2017.gadā) pret iesniedzēju ir izbeigta administratīvā pārkāpuma lietvedība par Latvijas APK 166.[2]pantā (līdz panta papildināšanai ar otro daļu) vai panta pirmajā daļā (pēc panta papildināšanas ar otro daļu) paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Līdz ar to nav konstatējams pamats Lēmuma Nr.PC352642 atcelšanai.

[5.] Par Lēmumu Sūdzības iesniedzējs iesniedza Sūdzību, kurā lūgts atcelt Lēmumu un izbeigt lietu. Sūdzība pamatota uz Sākotnējā sūdzībā jau norādītajiem argumentiem *(lietas lapas 4-6),*

[6.] Saskaņā ar Latvijas APK 289.[6] panta pirmo daļu rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Rajona (pilsētas) tiesa mutvārdu procesu nosaka pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to lūdz persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais vai prokurors. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi. Izskatot lietu rakstveida procesā, nolēmumu tiesa pieņem uz lietā esošo dokumentu pamata.

Lūgumi par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā nav saņemti, tiesa nesaskata nepieciešamību noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, līdz ar to noteikta administratīvās lietas izskatīšana rakstveida procesā un, saskaņā ar Latvijas APK 289.[6] panta ceturto daļu, tika noteikts termiņš noraidījumu pieteikšanai, paskaidrojumu sniegšanai līdz 2020.gada 30.jūnijam.

Lietā nav pieteikti noraidījumi, pieteikumi, lūgumi, nav saņemti paskaidrojumi.

[7.] Administratīvās atbildības likuma *(stājies spēkā 2020.gada 1.jūlijā)* pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Latvijas APK, savukārt 2.punkts noteic, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas APK, tiek arī pabeigtas Latvijas APK noteiktajā kārtībā. Latvijas APK normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai

izpildē).

Izskatāmajā lietā tiesvedība ierosināta līdz Administratīvās atbildības likuma (turpmāk – AAL) spēkā stāšanās brīdim, līdz ar to izskatot konkrēto

administratīvā pārkāpuma lietu piemērojamas Latvijas APK procesuālās normas.

[8.] Saskaņā ar Latvijas APK 289.[6]panta devīto daļu tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, cita starpā izlemj šādus jautājumus: vai ir noticis administratīvais pārkāpums; vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā; vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu; vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību; kāds administratīvais sods piemērojams personai, vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams, kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām, piemēroto garantijas naudu.

Tiesa nekonstatē Latvijas APK 289.[12] panta pirmajā daļā norādītos pamatus, lai pēc savas iniciatīvas lemtu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu un lietas nosūtīšanu jaunai izskatīšanai.

Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai Sūdzības iesniedzējs ir izdarījis Latvijas APK 166.[2] panta pirmajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu un vai viņam piemērotais naudas sods ir likumīgs.

[9.] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā, un ar tiem konstatētos lietas apstākļus atzīst, ka Lēmumā izdarītie secinājumi balstīti uz noskaidrotiem faktiskajiem apstākļiem, pareizi un pietiekamā apjomā novērtējot normatīvos aktus, kas attiecas uz konkrētās situācijas tiesisko regulējumu Sākotnējās sūdzības izskatīšanas un Lēmuma pieņemšanas laikā. Tiesa nekonstatē apstākļus, kas liktu apšaubīt Lēmumā izdarītos secinājumus attiecībā uz Sūdzības iesniedzēja vainu Latvijas APK 166.[2]panta pirmajā daļā minētā administratīvā pārkāpuma - komercdarbības uzsākšanā bez reģistrēšanas, izdarīšanā un viņam piemēroto naudas sodu.

[10.] Tiesa konstatē, ka Latvijas APK 166.[2] panta pirmā daļa (spēkā līdz 2020.gada 30.jūnijam) paredzēja administratīvo atbildību par komercdarbības uzsākšanu bez reģistrēšanas vai bez speciālās atļaujas (licences), izziņas vai atļaujas, ja tās nepieciešamību nosaka likums vai Ministru kabineta noteikumi […] uzliekot naudas sodu fiziskajām personām par minētā pārkāpuma izdarīšanu [..] no divsimt astoņdesmit līdz tūkstoš piecsimt *euro*, konfiscējot administratīvā pārkāpuma priekšmetus un izdarīšanas rīkus vai bez konfiskācijas un atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Administratīvā atbildība par komercdarbības uzsākšanu bez reģistrēšanas no 2020.gada 1.jūlija paredzēta likuma "Par nodokļiem un nodevām" 136.pantā, kas noteic, ka par nereģistrēšanos nodokļu maksātāju reģistrā normatīvajos aktos noteiktajos termiņos fiziskai personai par minētā pārkāpuma izdarīšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no desmit līdz četrdesmit divām naudas soda vienībām.

Latvijas APK 8.pants noteic, ka persona, kura ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga saskaņā ar likumu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā un vietā. Šī panta otrajā daļā noteikts, ka aktiem, kas mīkstina atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem vai atbrīvo no tās, ir atpakaļejošs spēks, tas ir, tie attiecas arī uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms šo aktu izdošanas.

Arī AAL 4.panta otrā daļa noteic, ka normatīvajiem aktiem, kas atzīst administratīvo pārkāpumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai arī citādi ir labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā normatīva akta spēkā stāšanās dienas.

No iepriekš minētā secināms, ka kopš 2020.gada 1.jūlija spēkā esošais normatīvais akts personai ir labvēlīgāks, jo par to piemērojamais sods ir personai labvēlīgāks – par to paredzēts arī sods brīdinājums un minimālais naudas sods ir zemāks nekā Latvijas APK 166.[2]panta pirmajā daļā paredzētais sods, kā arī nebija piemērojams brīdinājums.

Minēto iemeslu dēļ tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā piemērojama materiālā tiesību norma, kas ir spēkā lietas izskatīšanas brīdī, jo tā ir labvēlīgāka personai, tātad tai ir atpakaļejošs spēks.

Attiecībā uz Sūdzības iesniedzējam piemērotā papildsoda – ar apskates protokolu izņemto priekšmetu konfiskācija, piemērošanu, tiesa norāda, ka mantas konfiskācija kā soda veids pēc būtības nozīmē īpašuma, kas nav saistīts ar prettiesisku nodarījumu, bezatlīdzības atsavināšanu valsts īpašumā, bet mantas konfiskācijas mērķis administratīvā pārkāpuma lietā ir atņemt personai mantu, kas ir saistīta ar pārkāpumu. Līdz ar to secināms, ka likumdevējs AAL ir atteicies no šī soda veida (administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskācija) doktrinālu apsvērumu dēļ, nevis ar mērķi mīkstināt sodu vai paredzēt citādi personai labvēlīgāku tiesisko regulējumu *(skat. Jurista vārds 30.jūnijs 2020/Nr.26(1136) Mg.jur. N.Laveniece-Straupmane "Jaunais administratīvās atbildības likums: aktuāli piemērošanas jautājumi").*

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesas ieskatā, izskatāmajā lietā, pamatojoties uz AAL likuma 4.panta pirmo daļu, kas noteic, ka persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga par to saskaņā ar normatīvo aktu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā, Sūdzības iesniedzējam atstājams spēkā un izpildāms viņam piemērotais papildsods – konfiskācija.

[11.] Ņemot vērā, ka Iestāde, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, uzskatījusi par iespējamu piemērot Sūdzības iesniedzējam minimālo naudas sodu 280 *euro* apmērā, tiesas ieskatā Sūdzības iesniedzējam piemērojams minimālais likuma "Par nodokļiem un nodevām" 136.pantā paredzētais naudas sods 10 naudas soda vienības (10x5 *euro*=50*euro*) jeb 50 *euro* apmērā, kas ir taisnīgs un samērīgs sods.

[12.] Saskaņā ar Latvijas APK 289.[12] panta otro daļu tiesa, izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, taisa vienu no šādiem spriedumiem: 1) atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraida 2) atceļ lēmumu un izbeidz lietu 3) atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu 4) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Tādejādi, pamatojoties uz augstāk minēto un saskaņā Latvijas APK 8.panta otro daļu, 289.[12] panta otro daļu, 289.[13], 289.[17] un 289.[18] pantu, AAL pārejas noteikumu 2.punktu, AAL 4.pantu, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 136.pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

1. Grozīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores I.Jaunzemes 2020.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.31.7.-22.11/1473 noteikto pamatsodu un piemērot naudas sodu 10 (desmit) naudas soda vienības jeb **50 (piecdesmit) euro**.

2. Atstāt negrozītu /pers. A/ piemēroto papildsodu (ar 2019.gada 30.decembra administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokolu izņemto un viņam atbildīgā glabāšanā atstāto dažāda veida metāllūžņu, svaru un pierakstu klades) **konfiskāciju.**

Spriedums sastādīts 2020.gada 8.oktobrī un **pieejams Zemgales rajona tiesas kancelejā Jelgavā, Dambja ielā 12, 2020.gada 9.oktobrī.**

Spriedumu 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot

apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese L.Gulbe